

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Helyi hirdetés... Helyen és postán küldve... Egy évre... Helyi hirdetés... Helyen és postán küldve... Egy évre... Helyi hirdetés... Helyen és postán küldve... Egy évre...

Élt és lakás... 2151-ik... lakosztály... 15-től több év... A lakás... Kártya... Kártya...

ÁRCKBAN... gyermekek részére... legjobb... árak... Kártya... Kártya...

Lászlónál... zefi... GYAPJU... függönyök... Kártya... Kártya...

NAGY KAROLY-ház.

MEGHIVÁS!

Thaly Kálmán, Debreczen sz. kir. város I. ső választó kerületének orsz. képviselője

beszámoló beszédét vasárnap azaz jun. hó 8-án. d. e. 10 és 11 órakor tartja meg a városháza udvarán. Kedvezőtlen idő esetén pedig a városháza nagy tanácstermében. mely beszámoló beszéd meghallgatására a választó polgártársak tisztelettel meghívattak.

Ugyancsak vasárnap d. u. 4 órakor tartja meg a debreczeni függetlenségi és 48-as párt

szervezkedő közgyűlést a szokott helyiségben, a csizmadia-társulat áruccsarnokában. mely közgyűlésre a függetlenségi és 48-as párt tagjai tisztelettel meghívattak.

Az intéző bizottság.

Az ezer éves Magyarország.

A képviselőház pénteki ülésén éppen a függetlenségi párt konkrét formában is felvetette a honalapítás ezredéves fordulójának megünneplését.

Hogy ezt a napot meg kell ünnepelnünk Magyarországnak, a felett nem lehet nézeteltérés.

Minden tagja e nemzethez érzi, tudja, hogy ha valamely esemény méltó az utókor által való megünneplésre — úgy Magyarországnak sokszoros oka van nemzeti történelmeinek e legnagyobb eseményét — a honfoglalásnak immár ezredéves tiszteletét a nagy eseményhez méltó ünneplés tárgyává tenni.

Ez ügyben természetesen az ország kormányát illeti a kezdeményezés kötelessége.

A kormány elnöke, midőn szóba hozták az ügyet a képviselőházban, kifejtette, hogy e tárgyban javaslatot fog nemcsakára az országgyűlés elé terjeszteni.

Igen természetes, hogy az esetleges reflexiók megtétele akkor lesz majd alkalom, midőn a kormányjavaslatnak tartalma ismeretessé válik.

Mielőtt a kérdés részleteivel foglalkozhatnánk — nem tartjuk érdektelennek a hit-

valatos kormányjavaslat megtétele előtt esetenként ama terveket megismertetni, a melyeket egyes ahoz értő és az ügy iránt melegen érdeklődő férfiak kidolgoztak és nyilvánosság elé vittek.

Gr. Zichy Jenő már terjesztett elő a Műbarátok körében egy nagyobb szabású tervet, melyet már ismer a közvélemény.

Most újabb Thaly Kálmán, a függetlenségi pártnak e kitűnő tagja lép a nyilvánosság elé egy ély nagy szövegű, mint a nagy nap emlékehez méltó tervvel, melyet az „E-s” nyomán következőkben reprodukálunk:

„Mindenekelőtt a magyar phanteon eszméjének létesítéséről szólnunk. Ezredéves múltunk legdicősebb alakjainak álló vagy legalább mellszobrát egy impozáns központi helyen felállítandó, díszes nemzeti mauzoleumban összegyűjtetni: ez volna nemzeti történelmünk hű tükré, hű képe, a Duna parton emelkedő „Walhalla” felállítását állít. S e célra minélkünk a regensburgi Walhallánál sokkal szebb, egyszerűbb, fenségesebb helynek kínálkozik, közvetlenül Budapest határában s már mint egy maga a természet által nemzeti phanteon színterét alkotott Gellérthegy, a főváros felett uralkó, a királyi Dunából zordon sziklával meredeken égnek emelkedő, büszke bérce tetején, a mely már minden utasnak nagy messziről a szemébe tűnik.

A honalkotás ezredéves emlékünnepe alkalomból létesítendő magyar nemzeti phanteon ide es Kelenhegyre kell állítani. Ezen eszme nem új már, a nagy Szechenyi István tervé, mi csak föllevenítjük az alkalomból, mint a lehető legmagasabb nemzeti emléket. Szechenyi azt „Udvöldé”-nek kívánta nevezni.

Vizsgáljuk csak a dolgot közelebbről. Mi az a szent-gellérti fölgvár? A lehanyaltott Bach szisztemának egy idejét múlt, haszon és cél nélküli maradványa. Egykor a forradalmak vélt főváros megfellekesére épített agyutelep, mely ma már a nemzet és koronás királya teljes és őszinte kibekülesének köztetében teljesen értelmetlenül vált. Mint erődítmény pedig — és itt bátran hivatkozhatom minden katonára — annyira nem bír többé semmi értékkel, hogy a sokkal magasabb és közeleli Sas vagy Szechenyi-hegyről, a mostani messziről lövegekkel három-négy óra alatt halomra löhető.

Ó felseje a király, a ki Budavárának erődítményi mivoltát megszüntetvén, annak bástyáit lerontani engedé, — a magyar korona tanácsosaitól kellőképen informáltván, kétsége kívül a fogna engedni az erődül immár teljesen czellatalan és misem erő Gellértheget a nemzeti phanteon helyeül, melyre kiválóan alkalmas.

Még a katonai kincstár sem vesz ez által.

Ugyanis a gellérthegyi erőd nem a kö-

zök katonai kincstár (már a mint ők nevezik) hanem a magyar kir. kincstár kizárólagos és kétségtelen tulajdonát képezi, mert a szorosabb értelemben vett Magyarországra az 1850-es évek elején kivett — ha jól emlékszünk 9 millió forintnyi — különleges hadi adóból épült, mely az 1849-iki ostromkor összeomlóbázott kir. várpalota és lerontott budai vár-falak helyreállítására és a fellegvár építésére volt szánuva. Teljes jogunk van tehát hozzája, pompás faragott kőanyagával együtt, mely részben alapul is szolgálhatna az ott építendő nemzeti phanteon falaihoz, — úgy, hogy a felszállításnak és az építőanyag túlyomó részének ott helyben megletele folytán ez a nagy emlékmű aránylag kevés költséggel létesíthető volna. S e körülményt pénzügyi viszonyainknál fogva különös nygylembe ajánljuk. Királyunk a százezer arany koronázási ajándékot az 1848-49-iki nős honvédeknek adományozta; bizzunk nagylelkűségében, hogy a szentgellérti czéltalan erődöt is oda fogja ajándékozni nemzeti phanteonunk helyül. — ha csak kormányunk jól akarja.

Ha az állandó új országház 1894-re annyira elkészülhet, hogy ha rendelkezésnek át nem adatik is még, de legalább föl lehet avatni: az is egyik állandó emléktárgyat képezend a ezredéves ünnepnek, mely nemcsak a honalapítás, de a pusztaszeri alkotmányozó nemzetgyűlést tekintve, egyszerű mind a magyar alkotmány ezredévi fennállásának is emlékünnepe leend.

Egy másik emléktárgy, a melylyel a honalapítás tényét megörökíteni kívánók, a nagy-honserzőnek, a böcs Arpádnak emlékszóbra. Arpád vezér, mint történelmünk kútforrás irják, államalkotási nagy művét befejezve, mint uralkodó, lakását térs országának kellő közepén, a szep, ligetes és vadakban bővelkedő Csepel szigetén uti föl, a honot úgy a Tisza-Duna közére, mint a jobbrparti Pannoniára egyaránt őszemmel lehetett. E történelmi ténynek megfelelően mi azt óhajtanók, hogy a Csepel szigetén a főváros deli szélénél, ugyint a nagy vasuti hidról esaki es ki agy-lövesnyer fekvő északi csúcson (természetesen az árvíz ellen szilárdul megerősítendő, betonrozott sziklaalapon) óriási magasságu kőpiramis építessék, tetején a honalapító „párduczos Arpádnak” megaranoyzott bronz-szobrával, mely a hid fölött a fővárosba is belátssek, mint pl. a berlini Sieges-Denkmal magas ormáról az aranyozott „Viktoria” szobra végig csillog a nagy, német császárváros felett. Avagy, ha az Arpádszobor alapjául a piramis alak nem tetszenék: lehetne amolyan Vendomszerű oszlopot is állítani piederstálul.

A főváros területén létesítendő nagyobb-szerű emlékjeleken kívül illő és méltó volna a vidékeknek alkalmas és a honfoglalás nevezetesebb mozzanataitól megszentelt több pontján is bár impozáns, de egyszerűbb alkotásu emlékoszlopokat, nevezetesen olyszerű vas- vagy

kőobeliszkeket állítani, a minő pl. a napoleoni háborúkban elesett bajok emlékére emelt vas obelisz Münchenben.

Ilyszertü emlékek nem kerülnek sokba és mégis imponáló, kivált magános hegyek tetejére állítva. Ily pontoknál kínálkoznak: 1. Pannohgye, honnét Árpád a meghódított Pannoniát végig tekinté s a hol az első király, Szent-István 1001-ben a legelső magyar kolostort alapítá; 2. Ejsztergom vára, mint az első Árpád király szülő- és kedves lakohelye; 3. Nyitra vára, vagy még inkább a fölötté kimagasló Zoborhegy, melyen a nyugoti országrész meghódításának egyik véres epizódja vége ment; 4. Munkács vagy Ungvár vára; amagt Árpád építteté, s embeben három évig székhelyét tartotta; 5. az alföldön leun Pusztaszer, hol az első nemzetgyűlés tartatott; itt tán az egykori ó-templom lenne romjairól ujra fölépítendő; 6. vegre Erdélyben, Geia legyőzötése emlékéül, valahol Kolozsvár körül, talán az ottani fölgvár von egy Felekhegyen és a székelek csatlakozása emlékeül Udvarhely fölött az ó Budavár ormán volna ily obelisz emelendő. Kivánatos volna még a magyar állameszme mindig látható figyelmeztető jelvényeül egy ily hatalmas obeliszket Belgráddal szembe a zimonyi várhegyre is — a hol a nagy Hunyady Janos meghalt — állítani.

Belföldi hírek. Kossuth Lajos egy turini távirat szerint két hetre Supergába utazik. — A szépe si széke s egy ház a restaurálása befejezéséhez közeleg. A történelmi nevezetességu templom ujjiépítését Csaszka György nyomban szépe si püspökké szenteltetése után terbe vette s elismert nevé művészeket választott ki a nagy feladat kivitelére. — A gyógyult elméleteket segélyező egyesület Budapesten hetfőn tartotta alakuló közgyűlést Székács Ferencz elnöklété alatt. — Brassai Sámuel 90-ik születésnapja alkalmból a tudomány akademiától udvözlő táviratot kapott. Régi tanítványai közöl számosan keresték fel. Este fáklyás-zene volt az ünneplés tiszteletére. — A mbroz y Lajos báró, a főrendiház tagja Temesváron meghalt. — A főváros szárszámadásában 46 ezer főt felesleg mutatkozott.

Országgyűlés. A képviselőház ülése június 3-án. A képviselőház tegnap a hátralevő kisebb törvényjavaslatokat intézte el s ezzel a munkarend ki van merítve. A ház, a nyári szünet előtt még csak két flejt fog tartani. Az ülésről kiemeljük Dókus Ernő sikerkült szűbeszédét, melylyel Sátor-Alja-Ujhely erdekében szözlött hozzá az északkéleti vasut bevaltásához. A különböző vitákban részt vettek Rakovszky István, Polonyi Géza, Szederkényi Náador, Hegedüs Sandor, Papp Elek. Ez utóbbi nagy elismeréssel nyilatkozott Baross miniszter érdemeiről a közlekedési hálózat fejlesztése körül Kétséget nyilvánítván a hangjára megkapod-e valaha a visszhangot? Mi büvölt el? Fekete haja, kék szeme, halovány arca, — mely egy bohó gondolatra is lángba borul, — karcu termete, vagy épen neve, mert Margitnak hívják. Nincs több Margit a világon, a kit fáradságodba sem kerülne feltalálni? Vagy mert épen ő az a Margit, a kit te szeretsz? ... Hahaha! Egy gyermeket, a ki az első hónap olyan nagyon tud örülni, mert balba viszik, melyről még fogalma sincs; a kinek minden gondolata még az ótt-hon hagyott babája jár, hogy nem történet-e azóta valami baja; a ki olyan jó ízűen tud nevetni azon, ha a babának a lefektetéskor magától becukkodó szeme a felvevőkor nem akar felnyitni! ... Milyen furcsa is lenne, ha feltalálnád Margitot! Segítenél neki habát öltöztetni, te válogatnád meg, melyik ruhát kell ráadni, mikor a templomba, látogatába, vagy sétálni megy. Hahaha! ... Igazán nevezetessé gondolat töled, a komoly férfutól! ... Jobb, ha kivered a fejedből, elfelejtéd, szépen haza megysz s ha másképen nem boldogulsz, megházasodol. ... De mit akar a fiatal orvos, miért settenkedik mindig mellette. Ha te rajtad állana, csupa bizogó öreg urakat ajánlanál a nőknek házi orvosul, ha másnak nem, legalább Margitnak. ... Talán rokona is? ... Oh, ha az lenne! Mi hasznod lenne belőle? Maradna számodra hitedből egy parányi, midőn reményed egészen elveszett? ... Vagy talán a szülők által választott jegyese, a kivel ő is szivesen elbeszélget s jól találja magát társaságában? ... S ha ugy volna is, utjokba akarsz állani? Miért? ... Mert te is szereted? ... Hahaha! ... Dóra gondolat! ... Egy gyermeket, aki ha beszélne veled „bácsi”.

A „DEBRECZENI” TÁRSZÁJA.

KOSSUTH LAJOS.

Lángszavad gyújt e hazában, Henszerető nagy hazátlan! Kezedben a multnak Meglebbenő fátyla, A másik kezében Fennlobogó fáklya.

Szállhat a mult messze, távol: Nem takaró az a fátyla. Nem földi el tölünk Azt a dicő harcot, Fekete, mély gyászból Kiragygó arcod!

A jövedő nincs elveszve: A te neved vezérszeme. Világító torony Örvényes vizeken, Hatalmas, erős kar Mередék szirteken.

Harsoghat a zajgó hullám, Czikázhat a szűjtó villám; Csak terád nézünk, ha Porig megaláznak, — S annál hübb fiaí Yagynk a hazának.

Nemzeted ne hagyj békén: Ostorozad sírod szélén; Főnséges haraggal Pattogd el felette; Gyöngö gyáva nemzet Magát eltemette.

Sirodaak is törd fel zárát! Védd a magyar szabadságát! Rákóczi is keltsd fel Riadó szavaddal: Hős dalaik élén Zúgva haza nyargal.

Pósa Lajos.

Rang és szerelem.

— Elbeszélés. — Irta: Kovács István. I. A h a j s z a.

A legelső hó, mely szeptember vége fele a közeli hegyekre lehullott, szétriasztotta a holt ideyben üdülő tátrafűredi vendégeket. Midőn reggelizni lementem, az étteremben olyan stürgés-forgást találtam, mint egy vasuti váró teremben. Béla barátom felé tartottam, ki az étterem tulsó szegletében egy hirlap olvasásában volt elmélyedve, midőn hátam mögött csengő női hang ütötte meg füleimet. — Nem hiszi? — Valóban szeretnék kételkedni szavaiban. — Annyira igaz pedig, hogy már össze is pakoltunk s meg a delelőtti vonattal utazunk vissza Budapestre.

ölt, vajon a vicziális vasutak segélyezése végett rendelkezésre álló dotáció elégséges lesz e. Baross meglepő számbeli adatokat terjesztett elő, — a melyekből kitűnik, — hogy az állam aránylag milyea csekély terheltesével sikerült a kormányának 13 vicziális vasut létrejöttét előmozdítani. A ház nagy tetszéssel fogadta az előterjesztést. A vitához hozzászóltak még: Csanády Sándor, Madarász József, Spóner Andor, Ullmann Sándor, Chorin Ferencz, Darányi Ignác, s a kormány részéről Barosson kívül Wekerle Sándor. — Az ülés folyamán Gajári Ödön és Csátár Zsigmond közt személyes természetű incidens merült föl.

Külföldi hírek. Alexandri Vasil a legkiválóbb jelenkori román költő, kinek több költeménye magyar nyelvre is le van fordítva, mult szombatn Párisban, hol mint hazájának követe tartózkodott, meghalt. — Magyar misszió-alapítvány Afrika rengetegekben a mult évben Endrefalva nevű misszió alakult, még pedig egy magát megnevezni nem akaró, magyarországi jöltevőnek buzgó alapítványából. — Az elitelt Pannicza Szófiában nagyon valósintűnek tartják, hogy a halálos ítélet nem hajtatik végre Paniczán s a fejedelm a büntetést tizenöt-husz évi fogságra változtatja át. — Károly Lajos főherczeg fiával, Ferdinánd főherczeggel Bécsből elutazott s Hamburg, Kiel és Kopenhága érintésével az északi fokhoz megy. — A királyi Lajtha-Bruckha érkezett a csapatok megsemmiesére. — Bibescu Miklós herczeg, román képviselő, Bukarestben meghalt.

Vidék.

(Levelek.)

H. Szoboszló, 1890. június 3.

Ma egyhete látott a „Debreczen” hasábjain napvilágot szerény levelkém, a melyben városunk polgármesteréről megemlékeztem, szösz szerint azt mondtam: „Erellyből vajmi keveset látunk, pedig volna ám ott a város-háza körül igazgatni való; no de hát ha a polgármester ellátna minden bajt, mit csinálna akkor a tanács, meg a vizsgálóbíró?”

Hát hogy nem a levegőből beszéltem, a mikor így szólottam, annak ma már kézzelfogható taubizonyossága van. — A város alkápitányát Kircsint, tőbbrendű sikkasztás, okirathamisítás indokából elrendelt vizsgálat folyamán, a helybeli kir. járásbíró vizsgálati bizáriját tartóztatta. Bezzeg van is miatta hühö! Akár csak az Isten nyila csapott volna le a város csendesékén döcögő szekereknek rudja előtt.

Hogy az alkápitányi kréta körül hiba van: ez nem új dolog. Ezt hetek, hónapok s tán évek óta mesélgeti egymásnak Dória magzaja. Hogy aztán a polgármester tudott-e róla vagy nem? azt mi nem keressük — Ha nem tudott: az alighanem hiba, mert én úgy gondolom, hogy neki ellenőrizni, leengyeletet gyakorolni, gyakorta vizsgálatot kell tartani a keze alá adott város hivatalaiban. Hát mi módon teljesítette ezt a kötelességet olyan formában, hogy semmit sem vett észre? Ha tudott a dologról: annál rosszabb, mert akkor meg neki kellett volna első sorban és teljes erellyel fejere lépni a bűnek.

Azt hallottam, — nem tudom igaz-e, — hogy Kircsint viselt dolgairól, azokról, a melyek a sikkasztás körébe esnek, az alispán is értesült valamely panaszból vagy felterjesztésből, csak hogy — eltérőleg a letartóztatást is elrendelő vizsgálóbíró nézetétől, — az alispán a dolgot akkor kezelési rendeltenségek minősítette volna. Ezt mondom nem tudom, csak úgy hallottam.

Külömben nincs okunk, hogy közállapotaink felett kétségbe essünk, mert mindlunk mindenki pontosan megtartja a törvényt. — Megtartja a főispán, meg az alispán is és minden isten adott esztendőben kirándulnak, egyik egyszer, másik máskor, ide Szoboszlóra, végig vizsgálja a városházat, hogy hát nincs-e valami baj? végeznek egyenesen, gyorsan. Egy nap alatt, az összes hivatalok, kezdve a polgármestertől — végig minden hivatalon, s valamennyi pénztáron, — keményen megvizsgálóztatnak.

En csak azt csudálom, hogy a mikor a törvénszék elnök jön ki a járásbírósgót vizsgálni, — a melyik pedig harmadrésznél vizsgálni, — a városi összes hivatalok, — mit tud azzal a vizsgálattal majd egy hét hosszúra bábálni, holott a miénket egy nap alatt is nyelbe lehet útni? Azt kell hinni, hogy mindent megnez tőviről, hegyire.

Azután meg azon is csudálkozom, hogy ezt a mi vizsgálóbírónkat sohasé hívták oda, mikor a polgármester, vagy mikor az alispán, meg a főispán a hivatalt vizsgálták, hát hogy a gutába tudta ez meg is kisútni, hogy a város-háza sikkasztás meg okirathamisítás folyik? Azt kell hinni, hogy az az ur az ördöggel cimborál, vagy ha nem, hát egy magában több ember haromnál.

Hanem szó a mi szó, mégis csak jobb szeretném én is, más is, ha nem a vizsgálóbíró koterászna ki az e féle bajt, hanem a város első hivatalnok.

Ezért ajánlom én most is polgártársaimnak, hogy jól nezzük körül, miként a legközelebbi tisztújításnál a választás olyaara esnek, mint polgármesterre, a kinek jó szeme és erős keze van. (—)

Egyházkerületi közgyűlés.

Harmadik nap.

Debreczen, jun. 4.

A tegnapi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után olvastatik a tűzbiztosítás ügyében megbízott küldöttség jelentése. A magyar francia biztosító társaság ajánlata a legkedvezőbb s a küldöttség azt javasolja, hogy a szerződés kötelekél ezt ajánlat mináimunnak tekintessék, s a szerződés 10 évre köttessék meg.

Lukács Ödön, György Eadre, Tisza István s Kiss Albert felszólalása után a küldöttség véleménye minden módosítás nélkül elfogadtatott. Az elnökség megbízottat, hogy a szerződések megkötésére 5 tagu biottságot hozzon a holnapi közgyűlésen javaslatba.

Olvastatik a nagybányai egyházmegyének javaslata hivatalos egyházi lap kiadása ügyében. Az esperesi kar elvileg megávé teszi ezen esmet s a „Debr. Prot. Lap” szerkesztőjével — a nevezett lapnak hivatalossá tetele tárgyában — tárgyalásokba is bocsátkozott, de a kivétel elebe anny akadály gördül, hogy a hivatalos lap eszméjét egyelőre el kellett ejteni.

Olvastatnak a közgyűlés első napján kiküldött bizottságok jelentései, köztük az egyházkerületi pénztárnok és az Andahazi-Szilágyi nevelő-intézet gondnoka számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. A pénztárnoknak és gondnokknak a felmentvény megadatik.

Az egyházmegyék esperesei felhivatnak,

hogy azon egyházakat, melyek a biztosítást elmulasztották, figyelmeztessék annak eszközölésére, s tegyenek arról jeleatést a legközelebbi közgyűlésre.

Soronkívül vétetett elő Mező-Turuló 2 felebbezés az iskola építési adó ellen, melyet a felsőbb hatóságok jóváhagytak.

Hosszu vita után, melyben résztvettek s a kérdést elvi szempontból fejtegették: Turgonvi Lajos, Dr. Tisza István, Ritókó Zsigmond, György Eadre, Szűcs István, Hegyesi Márton, Tatar János, Szeremley József, Dr. Hajnal István, Szűcs János, Farkas Antal, Kiss Albert, Szell Kálmán, Dr. Kovács Sándor, gr. Dégenfeld Jozsef, Balogh Ferencz, — s elnök szavazás alá bocsátotta azon kérdést, hogy most kíván-e dönteni az ügy felett, vagy sem?

A többség a mellett szavazott, hogy most törtéjék a döntés. Ez után az elnök feltette azon kérdést, elfogadják-e a közgyűlés a Ritókó Zsigmond indítványát, vagy sem? Az indítvány elvileg kimondani óhajtja, hogy az egyházkerület ragaszkodni kíván a konvent határozatahoz. Az indítványt a közgyűlés többsége elfogadja.

Az Andahazi-Szilágyi intézetbe Szeremley Miklós ideiglenesen fölvetett. Tudomásul vétetik.

A nagybányai egyház felekezeti iskolájának visszaállításáról szóló jelentés — örvendetes tudomásul vétetett.

Laszó Albert könyvkereskedővel, az egyházkerületi bizományossal, a szerződés egy évre ismét megújítottat.

A nagy-szalontai egyházmegye indítványa a vasárnap tartani szokott vasárkönyvbeszédet tárgyában — attetetik a vasárnapgyűji bizottsághoz.

Olvastatik a küldöttségi jelentés a presbyterian szövetkezetbe beépés tárgyában. A jelentés azt tárgyalja, hogy a magyar egyetemes ref. egyház 100 firtal leljen be a presbyterian szövettségbe. — A jelentés tudomásul vétetik s a konventhez fölterjesztetik.

A Lugo s s y-fele könyvtár átvettett. A könyvtár 999 darabból áll 1545 kötetben. Az adományozónak, Joo Istvánnak urhölgyek, jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

Közgyűlés vége 1 órakor.

HELYI HIREK.

* A mi junálisunk. A debreczeni függetlenségi párt és kör június 1. hó 8-án, azaz vasárnap este tartatik meg a „Margit-fürdő” nagy termében. Vasárnap délelőtt hallgatjuk meg szeretve üztelt képviselőinknek: Thaly Kálmánnak beszámoló beszédét, d. u. párt-szervekedő közgyűlést tartunk, este pedig vidám táncmulatsággal zárjuk be a szép napot. Előre is tudjuk, hogy pártunk tagjai e táncvizigalmon is minél nagyobb számmal részt vesznek s ezen reményben adjuk ki a jelzőt: „Föl, vigalomra!”

* Az iparosképzés tárgyában a kassai kereskedelmi- és iparkamara jelentésében javasolja, hogy módosítsák az ipartörvénynek kiadandó törvény novellában, hogy a tanoncziskolák kizárólag a kereskedelmi miniszternek alárendeltek; — továbbá, hogy minden községben, hol legalább 20 iparostanoncz van, tanoncziskola létesítendő és hogy csakis oly ifju lehessen iparos- vagy kereskedőtanoncz, ki irni és olvasni tud. E mellett az ipartörvénybe oly határozomány volna felveendő, mely az iparostanonczot — tekintet nélkül

korára — tanoncziskola látogatására kötelezi oly kijelentés mellett, hogy azon tanoncz, ki az ipariskolát sikerrel el nem végezte, segednek nem szegődhetik és mint ilyen, nem szerződhetik; és végre ki kellene mondani, hogy a tanoncziskolák az állam, a községek iparosok anyagi hozzájárulásával országosan szervezendők és ezen három tényező hozzájárulását törvény útján oly módon kellene szabályozni, hogy minden kereskedelmi- és iparkamara évi bevételeinek legalább tíz százalékaival az alsóbbrendű iparoktatás fenntartásához járulni köteles és hogy ezen ipartanonczok fenntartási költéségeinek hátralevő részét felelősekben az állam és felelősekben az érdekelt községek fedezni tartoznak.

* Jég által megrongált fak ápolása. Az idén rendkívül nagy károkat tett a gyümölcs-fakban is a jég, ezért alkalmoszerűnek tartjuk figyelmeztetni az érdekeltet, hogy a megsérült részeket cselezszerűen elvárni a létől, a mit ojtó-viasz, vagy folyékony gyantához bekenés által eszközölhetünk. Ezeknek hiányában végítünk egyenlő arányban friss marhagant agyaggal, tegyük hozzá keveset lugozott hamut, s hogy összetartóbb legyen, marhászort is. Ez anyaggal jól be kell dörzsolni és betapasztani a sérült helyekre. A megrongált részek elatvolítását Szent János nap előtt (június 24.) semmi szín alatt ne végezzük, mert ezzel sokat ártanának a fáknak: különösen a csontarcsoknak. A maga idejében eszközözendő metszések a fák okozott sebek színtén elzárandók a létől, a fennebbi eljárás szerint. A mely fa erősen meg van rongálva, t. i. a hej az ágaktól és törzsről is lementelenített, amugy se lehet máséket. Ha pedig magonez volt, a föld színére vágjuk le, meg pedig az esetben mielőbb, hogy meg erőteljesen hajtsát hozzá.

* A debreczeni honvéd-egylet vasárnap délelőtt tartotta közgyűlést a város-háza kis tanács termében. Csutak Kálmán elnök felolvasta az évi jelentést, mely szerint az egylet folytonosan gyarapodik pártolában és vagyonban. A számvizsgáló bizottság jelentését a napokban közze teszik.

* Halacsy Antal Szolnokról előfizetési felhívást bocsátott ki: „Rozsa levelek” cz. alatt megjelentendő költeményre. A vers-kötet 6—8 ivnyi tartalommal jelenik meg s előfizetési ára 60 kr, mely öszeg jun hó 20-ig Szolnokra küldendő Fuchs Lipót könyvkereskedőhöz.

* Esküvő utiruhában. Azokról az esküvőkről szöszünk, melyeket közvettelenül a bar madik cseugetés előtt tartanak, hogy a fiatal pár a „hotomiglan-boldogig an” után mindjárt vasútra üljön és teljes görőverő rohanjon a reg áhított, boldog új életbe. Az teszi főleg gyakorlatiá, hogy a nászut ma már szinte annyira tényező az esküvő után, mint esküvő előtt akar a vőlegény, vagy menyasszony. — Legtöbben, mivel nem akarnak lemondani a költséges nászutról, hogy behozzák a réven, a mit a vámon elvesztenek, megakartarják az esküvő fenyuzési költségeit. A menyecske magára ölti szürke utiruháját kis kalapot tesz s a köré fonjak a menyasszonyi koszorút. A fiatal a kalapon végig borul a termékre. Keztyűt vagy a tolettehez hasonló színt, vagy pedig vilagos sárga svéd-kezttyűt visel. A férfi lektele kabátot ölt, ugyanolyan mellényvel; apró fekete nyakkendő köt. Természetesen a fiatal párhoz hasonlóan a násznap is csak utcazi ruhában jelenik meg. Az esküvőt gyorsan feiszolgált reggeli követi, mely után a násznap együtt marad még, az új házások

jának szállítana... Jobb lesz mégis ha elfelejtéd, — vagy ha ezt nem akarod megtanulni lemondasz róla...

Egymást kergessék fejembem a bohónál bohóbb gondolatok; nem láttam senkit, csak őt, — nem ügyeltem senkire csak őt reá, mig kísérvével el nem tánt szemeim elől. Kámbultságomból Béla hangja terített magamhoz.

— Elábrándoztunk egy kicsit, bruderkám? Na ne félj nem árulom el titkodat...

— Megtudtál valamit róluk — kérdém tőle mohón.

— Nagyon keveset, vagy épen semmit, a mint vesszük. Csupán annyit sikerült megtudnom, hogy az az eltes nő, aki itt van a furdőbe vele, nagynénje... Hanem képzeld, Gyuszi barátom, milyen nagy szerencsétlenség érte a Sándort Budapestre, most olvasom éppen az újságból...

— Párbajt vívott...

— Nagyjobb édes barátom, — gondold, megházasodik a fu, — tegnap tartotta az eljegyzését...

— Ah ezer köszönet, édes Bélám, hogy értesítettél róla, Sándor testi-lelki jó barátom, örökké vádolna a lelkiismeret, ha személyesen nem gratulálnék neki. Isten veled, utazom a legközelebbi vonattal... Isten veled!

Ezzel magára hagyta Bélát, épen akkor hajtottak el Margiték az ablak előtt. Béla nevetése még szóbaamba érve fülemben csegett. Mit törődtem én vele? Kiverte a fejemből csakhamar más gondolat, mely pakolás közben újra hatalmába kerített.

... Mit akarsz megint? Elkezdni a házját az ismeretlen után a semmiért a senki után? Forogui egy fénypont körül, mint a lepke, azért mert fényes s megegetné majd szárayadat, melyekkel magásra repülni volnál hivatva?... Kergetni egy glidérczet, melyet talán csak felcsigazott képzeleted festett tün-

dérnek?... Balga gondolat, gyermek mesébe való elhatározás!... Itt maradsz, s kialuszd a mámort, mely nem enged higgadtan gondolkodni s ha holnap sem jőzanodol ki, ám rohanj utána...

Holnap, hogy csakugyan nyomát vesztisem?

Nem ma, — most, mindjárt, hogy lássam meg egyszer, — hogy szívembe vésem arczát örökre, kitérülhetetlenül, — hogy ne tudjam eljelejteti soha!... Igazán, olyan nagyon szereted?... Hát akkor szeresd!

Mikor kihajtottam a furdőből, Béla egy ablakból kiáltotta utánam:

— Te, Gyuszi, táviráda is van Magyarországon; a Sándor...

— Nem lehet, tudod a forró baráti szeretet — mondtam neki szavába vágyva válaszul s bucsuszóval; a többi szavam a kocsi mellett, hogy hajtson olyan sebeseen, a hogy csak tud.

A vasuti állomáshoz érve, épen csak a jegyem belévelyegzetésére s a beszállásra volt időm.

— Egy nehéz sohaj szállott fel keblemből, midőn a vonat düböröge megindult Rutka felé; ha nem láthatom is, legalább egy vonaton utazom vele s ha a legközelebbi nagy állomáson kiszállnak, nem fogom többé szem elől tévesztetni, — mig kiletét meg nem tudom.

Talán épen a szomszéd szakaszban vannak. Hogy nyugtalanságomat legyőzzém, szóba állottam a jegyvizsgáló kalauzzal.

— Melyik kocsiiban van a hölgy szakasz?

— Az előbbi kocsiiban kérem. — Utazik egy-e bár egy fiatal leány egy idős nő társaságában? — Nem, kérem, a hölgy szakasz-egészen üres. — Talán más szakaszban lesznek Tátrafűrdőről...

rint a feleségétől még jegyeségök korában kapott halóspájkát levette fejeről, balszemével s mindig hunyorított s arca bizonyos gyújos kifejezést öltött, melyet a hozzá nem szokott egyén könnyen lenézésnek is vehetett.

Arca simára volt borotválva s a minden heten elmaradhatatlan megstuczolt bajusza megközelíthetlen velgútat képezett orra alatt kedves életéparjára nézve, ha talán az ifjkorban töltött pásztorórákra visszaemlékezve csókkal akarta volna bebizonysítani az oltar előtt esküvel megerőltett hűségét ferje, kedves Venczelje irányában s őt ez által a tántoríthatlan hitvesi szeretetre figyelmeztetni.

Máskülömben csendes természetű ember volt, ki a légynek sem szeretett veténi; arczjátékáról rendszeren le lehetett olvasni, a mit mondani akart. Ha jó hírrel szolgálhatott, olyan hamar kimondta, hogy az embernek ideje se maradt reá gondolni; a rossz hírnek olyan nagy feneket kerített, hogy alig lehetett a szót kivenni belőle.

A mint belépett az ajtón, halóspájkáját levéve fejeről háromszor is meghajította magát alázatosan, mig az első szó, a szokásos köszöneti forma az ajkára jött.

— Ah, maga az Venczel — segíték neki a beszédet megkezdeni.

— Igenis, szolgálatjára. Örülök, hogy haza méltóztatott jönni.

— Talán már vártak is?

— Igen is...

— Csak nincs valami baj?

— Nincs, nincs, kérem alásán, egészeségek vagyunk mindnyájan. Azt se tudtuk, hová tetszett utazni?

— Kifogtam rajtok, eltűntem a szemök elől. Na tudja, ki akartam magam pihenni Isten igazában, nem tudai a világról semmit. Nincs valami újság?

— Nincs kérem alásán, azaz hogy reánk nézve mégis van, a Bobes, tetszik tudni az a

azonban... nstall. A fi... veszit ugya... csak előny... elő actual... sabb, s a n... tól kimeli... nathan el... mással, kiv... gatott táte... * Ap... Nem lehet... holgy rajon... Való... Belő... De... * Kets... szokva az... A f... sehoz):... megy?... Igen... Egy... maradtana... A r... egy magas... volt, nagy... elvitte a... * Azt... dult rá a... * Ne... de nekem... fizet és ez... A ve... * Bő... jár az ide... a virázás... mezeles is... s sokkal k... erekeben... járnak... * A... alakult... ut... tezmény u... * On... segeben eg... a gerendá... hogy szüle... nyát, mel... — Egy... g a idezet... gel Márto... — Nem tu... * A... A verebek... jak s egés... verebek... elő, hogy... megkapják... * A... kezdve le... hirtveves... kutyával... kényesül... altisztánó... gyar és i... kisasszony... vána: r... csak S n... és eanek-k... Rosse Em... Detrich t... Helyarok... 50 kr. M... mű közo... lettel az... kedves k... nincs töb... alig tudt... S it... rült szel... meg egy... best. Szá... tam?... gős dolg... haza te... ketett a... van. Mi... ujra ok... a magas... a kabátj... urasági...

azonban odébb állanak a legközelebbi vonatattal. A fiatalok életében ez a forduló pont veszi ugyan az által keneteljes voltából, de csak előnyére, mert a házaselet mindjárt első actusában bizalmasabb jellegű, családiasabb, s a mi fő, etiketteszera alkalmatlan-ságtól kíméli meg azokat, a kik abban a pillanatban elvégre is tökéletesen beértek egymással, kiváncsi tekintetek által nem háborogtatott táte-á-téte-ben.

* Apróságok. Kétes hízélgés. „Nem lehet tagadni hadnagy ur, hogy minden hölgy rajong a katonákért.” „Valóban hízélgés, asszonyom!” „Belőlük válik a legjobb férj.” „De, asszonyom!” „Kétségtelen, mert ők már hozzá vannak szokva az engedelmességhez.”

A fölösleges. Egy hölgy (ismerősehez): „Ön ebben az évben ismét furdóba megy?” „Igen, a férjemmel.” „Ugy, a férjével, akkor inkább otthon maradhatna.”

A rossz fizető. Egy kereskedőnél egy magasabb állású ur, ki igen rossz fizető volt, nagy megrendeléseket tett: 8 nap mulva elvitte a kereskedő a számlát. „Azt hiszi, hogy megszököm?” — mordult rá a megrendelő. „Nem, uram” — válaszolt a kereskedő — „de nekem kell megszöknom, ha senki sem fizet és ezért kérek pénzt.”

* Bővítés. A mehekre kedvező idő jár az ideán. A nedves időjárás következtében a virágzás buja volt erdőn, mezőn s így a mézeles is igen gazdagnak ígérkezik. A rajzás is sokkal korábban kezdődött, mint az előző években. Mézeszeinkre is valahára jó idők járnak.

* A miskolci ipartestület kebelében alakult „utas fogadó és munkaközvetítő” intézmény működését megkezdte.

* Öngyilkosok. Bihar megye Pocsaj községében egy fiatal legény, a 19 éves Bacta J. a gerendára kötötte magát, mert attól tartott, hogy szülei megtudják titott szerelmi viszonyát, melyet egy kétes hírű nővel folytatott. — Egy sük et né ma öngyilkos sá-g a idezett nagy feltűnést Oláh Apátban. Vogel Mártonnak hívták a szerencsétlen, a ki — nem tudni mi okból — felakasztotta magát.

* A verebek, mint járvány terjesztői. A verebeket Amerikában sok helyen pusztítják s egész vadászatoknak rendeznek rajok. A verebek egy dühös elensége most azzal áll elő, hogy a madarak hajlandók a himlőre, megkapják azt es terjesztik.

* A Margit furdó Orpheumban mátl kezdve fellepnek a következő tagok: Herbert hírneves clowa a pesti Wulf czirkuszból, enklő kutyaival. 1. Perczel Elza kisasszony magyar énekesnő. 2. Margit Margit kisasszony contra altisztánó. 3. Helman Jeany kisasszony, magyar es nemet soubrett. 4. Buday Juliska kisasszony magyar es német énekesnő. Közki-vánatra: A Reyder korcsolya csoport még csak 8 napig működik. Aabach Jaques, táncz es ének-komikus. Singer Frigyes hegedű-művész Rosse Emil karmester. Parnap mulva fellep Ulps Detrich törpe komikus, 29 éves, magassága 1 m. Helyárak: Páholyszék 1 frt. Elsorendő hely 50 kr. Másorendő hely 30 kr. A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kéri tisztelettel az igazgatóság.

kedves kis kutya, a melyet annyira szeretünk, nincs többé, elköltöztött tőlünk, a feleségemet alig tudtuk megvigasztalni.

S itt az öreg ket nagy kölycseppet törtült szét sima ábrázataján.

— Soh' se bándkjék Venczel. Ha elutazom még egyszer, hozok én magoknak másik Bobest. Számíthat rá.

— Csak hogy itthon tetszik lenni? — Keresett talán valaki, mig oda voltam?

— Igen, egy ember, épen tegnap. — Hogy hívják? — A neve nem jut eszembe már. — Fiaid, öreg? — Olyan közép idejű. — Mit akart? — Mit akart kérem alásan? — Hát a tekintetes urat kereste, — nem hitte, hogy nincsen itthon, erővel be akart ide a szobába jönni, de én nem engedtem. — Egészen rendben van. Hát aztán? — Aztán? Azt mondta, hogy neki sürgős dolga van. — Nos? — Azt mondtam, hogy várja meg, mig haza tetszik jönni holaap. — Honnan tudta, hogy ma hazajövök? — Hát kérem, tegnap egész nap viselkedett a jobb szemöldököm. — Hahaha! Magának jó jóvendómondója van. Mi lett a vége a látogatásnak? — Erősen megigérté, hogy ma eljön újra okvetlen. — Várok reá. De mégis hogy nézett ki a magas látogató? — Olyan zsinóros sapka volt a fején, a kabátja is zsinóros volt, még a nadrágja is. — Akkor hát valami katona volt, vagy urasági szolga.

(Folyt. köv.)

x Külföldi használatra. Tetrészek fájdalomi, csuzos és köszvényes bajok es mindennemű gyuladások a „Moll féle francia borszesz”-szel gyógyítanak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponkint utánvétellel Moll A. gyógyszerész es cs. kir. udv. szállító által Bécs, I. Tüchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban es anyag-kereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével es aláírásával. 4.

A kapitány előtt.

A halalos ítélet.

A kapitány felpillantott, mikor Benצע alásan jelentette: — Megint behoztam ezt a cigányt. A hurkasorona elakarta lopni egy jó asszonyt a kosarát.

A kapitány felpattant a székről es oda állott a remegő cigány elé.

— No most véged van, Lajcsi. Megmondtam a multkor, ha még egyszer bekerülsz, halálra halálával halsz meg.

A cigány egyet húzott a vállán, mint mikor azt mondja valaki: ugy se hiszem én azt. Mire a kapitány elővett egy vastag könyvet s „meltóságos hangon elkezdte olvasni, hogy a ki már ötször volt büntetve es hatodikszor mégis lopásra vetemedett, kötel általi halálra ítéltessék, mert abból ugy is előbb-utóbb gyilkos lesz. Mikor vége volt a czítatumnak, előkapott egy pácztát es ketté törté, aztán odakiáltott Benצעnek: — Akaszd fel ezt a rossz cigányt!

Benצע egyet fordított rajta, de a cigány megszéppene, kirautotta magát a kezei közül es oda térdelt a kapitány elé. Ugy könyörgött, esdekelt, hogy ne ítéljék halálra, hiszen ő meg olyan fiatal — pedig már ötvenöt esztendeje gyakorolja magát a vályogvető mestersegében.

A kapitány végre szánaakozó hangon megnyugtatta: — No, jól van hát, életfogytiglani fogházra változtatom az ítéletet. A cigány ugy látszott, hogy ezzel sincs megelegetve, mert tovább esdekelt, hogy csak egy napot engedjen el a kapitány ur neki a fogságából, — mikor ez megtörtént, csak még egy napot kért, aztán még egyet, ugy, hogy nemsokára az életfogytiglani börtönt őt a p a r i a cigánykodta le.

Azután nagy megelegetéssel hagyta magát elcsuktatni.

A mi az istené.

Egy atyafi ma azért vittek a kapitány elé, mert az államvasut töltéséről több tárgoneza homokot hordott el.

— Hogy merted azt a homokot ellopni, hé?

— Nem volt az lopás, instálom.

— Hát mi? Hát azért hordták azt oda, hogy mindenki elvihessen belőle, a mennyit akar.

— En ugy tudtam, kérem alásan; mert azt senki sem hordta oda; a homok ott termett, az az istené, annak meg nincs p a n a s z a e l l e n e m.

Hazánk s a külföld.

— A rabszolgaság Tuniszban. A tuniszi bej, mint a francia lapok jeletik, egy leg-utóbb kiadott rendelettel a rabszolgaságot Tunisz egész területen megszüntette. A rendelet három havi határidőt tűz ki, melyben mind-azokat, kik rabszolgát tartanak, kötelezi, hogy hitelsített okiratot adjanak át szolgáknak, melyben arról értesítik őket, hogy szabadok. Azokat, vö a rendelet életbelepté után vesznek, eladnak, vagy szabadságtól megfosztva tovább is tartatják rabszolgát, három hótól három évig terjedő fogsággal büntetik. Jellemző dolog, melyet a hittérítők es utazók egyhangulag igazolnak, hogy a rabszolgák sok helyütt oly nagy bensőséggel ragaszkodnak uraikhoz, hogy nem akarják elfogadni a nekik visszaadott szabadságot. Lavigerie bibornok a mult heten adta elő erre vonatkozó észlele- teit, melyek abban foglalhatók össze, hogy a muzulmán rabszolgaság családi jelleget kezd ölteni s gyakran vagy házasságra, vagy gyer- mekké fogadásra vezet. Az utóbbi időben egy- re szaporodik amaz esetek száma, melyekben a muzulmán rabszolgánót vesz feleségül s hogy rabszolgák fontos es befolyásos állami hivata- lokba jutnak. Ily körülmények között a rab- szolgaság teljes kiirtása annál nehezebben megy, mert az a muzulmán vallásnak egyik következményét, sőt szükségét képezi.

Muzsák.

— A Petöfi-társaság pályázata. A Petöfi társaság által hirdetett ötszáz frankos oda- pályázatra a kitűzött határidőig negyvenhá- rom pályamű érkezett, melyeket a társaság titkára, Szana Tamás adott át a Bodnár Zsig- mond, Komócsy József es Torkos László ta- gokból álló bíráli bizottságnak, mely július hó első napjaiban fog a pályaművek sorsa felett dönten. A díjat csak abszolút becso műnek,

ítelik oda s a költemény először az „Aradi vértanuk albuma”-ban fog megjelenni.

— A lerajzolt tragédia. Zichy Mihály, a kinek csodás erejű esete alatt már anyyi festett dráma termelt: az aradi nagy tra- gédia illusztrálása által ismét egy fontos- keppel gazdagította a Zichy-remekek bámu- latos sorozatát. Az a két rajz, a mit művész hazaküldött az Aradi Vértanuk Al- buma számára: koronájul szolgál mindan- nak, a mit a rajzoknak eddig senki által utól nem ért nagy mestere rajzójával te- remtett. Ez a két kép arra van hivatva, — hogy megjelenésével minden magyar lelket melyen megillessen. — Az egyik kép sötét tragikumus megdöbbenőbb, mint Dante leg- borzasztóbb víziója; a másik kép leirhatat- lan fönösége a lelket fölmagasztosítja. — Az egyik kép: az a r a d i t r a g é d i a. A kép központja: Magyarország, egy kibon- tott hajó, tepett ruhájú, fönösen szép nő, lerokádó helyzetben. Az öszoemlő Magyaror- szág fél meztelen felső testere kötelhurok csavarodik. A kötel melyen bevág a nő szü- zsemelembé. A kötelhurok végét egy sötét arcu granicásr húzza. A lerántott nő egyik karja a maga alá tepert osztrák katona mel- lére nehezedik, a másik még kardot fog, de a fegyveres kart keményen lefogva tartja — egy orosz tábornok. A kard pengéje egy szép, de kegyetlen arcu nő felé irányul, aki lánczok- kal közeledik a lefogott Magyarországra. A nő: Ausztria allegóriája. A kardpengere, me- lyet a levert Magyarország mintegy fölmutat Ausztriának, az évszám van rávésvé, melyben a magyar nemzet kimondta a híres harzi jel- szót: Vitam es sanguinem pro rege nostro. . . A tekintet, melylyel Magyarország fölnez Ausztriára: iszonyu szemrehányást, borzasztó vádat mond. — A lektűzött szabadság karját markoló orosz jégáldégen néz Ausztriára: mintha már is gyűlölné, akinek büntársává lett Magyarország legázoltságában. A háttérben emekedik a kétoszlopos bitó. Az akasztófa lepedőjén egy tábornoki egyenruhás alak áll es kérészi a hurokot. A hóherban nem nehéz föl- ismerni a híres szívű Haynaut. Az alakoktól jobbra a bekötött szemű, antik nőalak ül, ölében ércztábla es fölirattal: Kriegs-Recht. A másik kép az alkotmányosság diadalát ábrá- zolja. Magyarország egy büszke, szép nő- alak, a csoport közepén áll, a jogrend oszlopa, egy granit-oszlop mellett. Magyarország egyik kezében érczpal van, ezzei a fölirattal: Alkotmány; másik kezét intőleg emeli föl s tekintete szigorral nyugszik az elibe járult Ausztrián, aki bűnbánóan, lehajtott fejjel áll előtte. Ausztria mellett osztrák tábornoki tollas- kapuban áll egy katona, mögötte a megalázott osztrák kamaraila áll: egy csupaszkepű, mefisz- tói alak, kezében táblával, amin ez a fölirat: Kriegs-Recht. . . Az oszloplábnál a jogrend- vedelmében esletett Petöfi holtteste fekszik mellette a lant a lepatant hurokkal. Ma- gyarország mögött láptak a gyászjátólos hon- védőzveget, a maankós agg honvéd harcost, egy magyar nagsnyát, a ki unokájának me- séi a torradalom felől. . . A háttérben még ott van a hét oszlopos akasztófa — de oszlopai már babérlombokat hajtottak. . .

Közgazdaság.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde május 31.) Buza tavaszra. — pénz, — áru, buza őszre 7 42 pénz, 7 45 áru, — május-juniusra 7 97 pénz, 8. — áru. Tengeri 1890. máj.—jun. 3 97 pénz, 5. — áru, jul.—aug. 5 05 pénz, 5 07 áru. — Zab tavaszra — pénz, — áru, őszre 5 88 pénz, 5 92 áru. Ká- posztarepce augusztus—szeptemberre 11 pénz, 11 7/8 áru.

Sertésvásár. A kőbányai sertéskeres- csarnok tavirata. június 2. Az üzlet lanyha. M. urasági öreg nehéz 41.—43.—frtíg ma. uras fiatal nehéz 44.—45. frtíg, magy. urasági fiatal közép 45.—46.—frtíg, magy. uras fiatal könnyű 46.—47. frtíg, magy. uras- sedett nehéz 44.—45.—frtíg, magy. sedett közép 44.—45.—frtíg, magy. sedett könnyű 45.—46.—frtíg, szeb. átmeneti nehéz 44.—45.—frtíg, szeb. átmeneti közép 44.—45.—frtíg, szeb. átmeneti könnyű. 43.—44.—frtíg. Az árak halsalt sertéséknél páronkint 45 kgl. 4/5-os levonással métermassánkint ér- tendők. Romániai es szerbiai sertéséknél, me- lyek mint átmenetiek, adattak el, a verőnek páronkint 4 forint aranyban van fejében meg- térítetiek.

Sertésleltés szám: május 31-én volt készlet 168,421 darab, június 1-én fel- hajtott 1397 darab, június 1-én elszállít- tatott 1628 drb. Maradt készletben 168,190 drb sertés.

Törvényesék.

— A „jeruzsálemi apát” sajtópöre. Ér- dekes esküdtészi tárgyalás volt a budapesti sajtóbíróóság előtt Chorenian Jakab dr. kath. szertartású örmény áldozó pap „jeruzsálemi apát” valóda be rágalmazás es becsületsértés miatt Zaffiry Károly dr. lelkeszt, a ki a „leg- szentebb rózsafüzér királyneje” című havi folyóirat 1889. novemberi füzetében oly köz- leményt irt, mely — a vádlevel szerint — alkalmat arra, hogy valódisága esetén az apá- tól közmegevetésnek tegye ki. — Elmondja az inkriminált közlemény, hogy Chorenian Jakab állítólag Jeruzsálemből hozott, de tényleg Bu- dapestben vásárolt olvasókkal es szent képek-

kel üzérkedik. A cikkíró megjegyzi, hogy Chorián nem is kath. apát, s hogy reá vonat- kozó állítá-ait okmányokkal es tanuokkal tudja igazni.

A tárgyaláson a vádolt beismeri a cikk szerzőségét s kijelenti, hogy előlegesen nyilat- koztat nem tesz es ügyét egészen védőjére bízza.

Megkezdődően a tanu kihallgatás, Jónap János pilis-szántói plebános azt vallja, hogy az apát a templomban botrányos módon visel- kedett, összeszidta őt es az egyházát is, mi- kor látván felhevült állapótát a misézéstől eltiltották, minden áron a korcsmában akarta árulgatni szentföldi olvasóit. — Révész István dunakeszi plebános azt vallja, hogy ott kéré- getett, Pammer Mátyás főthi segédjegyzőtől 1 frtot kunyorált ki, mikor ezt könyvébe beje- gyezte volt s arra kérte, hogy 2 frtot írjon be adomány gyanánt, csal-étkül az adakozók számára. Az apát által erkölcsi tanuk gyanánt kihallgatattak kért Lengyel Jeno, Moldován Vilmos es Darabant György, panaszost csak 6 hónap óta ismerik, s magánéletéről semmi gánccsolni valót nem tudnak mondani.

A tanuk kihallgat sa után a tárgyalást az elnök délután 2 óráig felfüggesztette, ami- kor a vádoló- es védőbeszédet tartattak meg. Ezek után az esküdtészek visszavonul es rövid tanácskozás után Hüttl Tivadar esküdt hár- dette ki a verdiktet. E szerint Zaffery Károly a bec ületsértés vádja alól 6 szavazattal 6 ellenében, a rágalmazás vétségének vádja alól 8 szavazattal 4 ellenében felmentetik. E ver- dikt alapján a sajtóbíróóság felmentő ítéletet hozott, s a felmentült 278 frtnyi eljárás es perköltség megfizetésében Chorenian Jakab magán vádolt marasztalta el. A magánvádló semmisségi panaszt jelentett be.

A tervezett nihilista merénylet.

Paris, jun. 2

Ama párisi hírek, melyek egy bombacsi- náló orosz társaságról adtak hírt, mint most kiderült, egy oly iszonyu mérvű merényleter- veiről rántották le a leplet, melyet ha meg nem gátolnak, messze túlhaladta volna rém- ségében azt, mely II. Sándor czár életét ki- oltotta volna es amit ha egyszer vég- rehajtanak, nincs földi lehetőség hogy az, aki ellen a merénylet szána volt, megmenekülhes- sen a biztos haláltól.

Mint a ma Párisba érkezett genfi távi- ratok megerősítik, csak ugyan az egész szer- vezett es a legóriásiból mérvben előkészített nihilista merénylet volt készülőben a czár elete ellen. A Zürichből kiutasított Tempzky nihilistát a párisi bizottság egyenesen azért hívta meg, hogy az utolsó intézkedéseket te- gyék meg a merénylet végrehajtására, sőt va- lószínűnek tartják, hogy a merénylet eszkö- zeinek egy része már a határon tul van Oroszországra becsempészettet, s a mit Pá- risban meg felfedeztek, es csak a maradványa az egész szertárnak. Sőt a száma is lehet következtetni a rendőrség kezei között levő adatokból: melyek szerint mintegy husz nihil- ista van az összeesküvők társaságából a be- csempészett bombákkal es nihilista próklamáci- ókkal a czár birodalmában.

Mind szervezet, mind iszonyu elhatáro- zottság, mind mélyeséges meggyőződési erő kell hogy összetartsa ezeket a politikai fanatiku- sákat, hogy ily terjedt szövetségben, midőn önmaguk a es egymás életével játszanak neszt- teleül árulástól való félelem nélkül tudnak előkészíteni a legutolsó pontig boyolódott, hosszasra készült merényletet ugy, hogy csak egy puszta véletlen lett az árulójuk.

Mert itt nemcsak egy vakmerő pillanaat eszméjének a végrehajtásáról van szó, hanem a robbanó anyagok készítésének terén egészen új találmányokról. Mint a párisi vegyészeti laboratórium mai jelentéséből kitűnik, a nihil- isták vegytudásai egy oly robbanó anyagot találtak ki a czár elete ellen, mely az eddig ismert nitroglycerinnél 12-szeresen nagyobb robbanó es romboló erővel bír.

Az már jelentették a hírek, hogy a merénylet eszközei között vannak oly folyá- dekkal telt bádogszelenczék, melyeknek tar- talma egy könnyen ölvő higanyvegyület s oly mérges, hogy a földre öntve rögtön halált okozza annak, a ki belelegrzi.

Igy hát a czár elete már az utolsó haj- szálón függött s meglehet, hogy függ még most is azok miatt a nihilisták miatt, kik az orosz határon tul vannak, bár a párisi jelekből arra következtet az ottani rendőrség, hogy uta- sítást kaptak, hogy most szakítsák feibe mu- kájukat.

Vályon a halálnak ama szele, mely Pá- risból feleje suhintott, felebrezti es őt népe szabadságára? Aligha.

A nihilisták pedig törhetlenül szívócsák űket megörni nem lehet.

Meg fog történi a fehér czár, a hatalom kolosszua.

SZERKESZTŐI POSTA.

K. R. urnak, helyben. Csinos két dal mindakot- tó, de a tárgy már számtalanszor föl volt dolgozva. Valami új fordulattal, új hanggal lehetne a tárgyat érdekesnek tenni, de így — a jelenlegi formájukban — kár volna ismét előhozni a régi tárgyakat!

Főszerkesztő: Színay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.

Kiadó: Kutasi Imre.

Nagyválaszték női ruha szövetekben.

GYENES LAJOS
DEBRECZEN,
FŐTÉR, VÁROSHÁZ-ÉPÜLET.

Nagy választékban találhatók raktáramon:

Női ruha szövetek,
FEKETE TERNÓK és GYÁSZ KELMÉK,
Legujabb divatú női ruha diszek,
Bel- és külföldi kartonok és toilek,
Külföldi Satinok és Batistok,
CSIPKEFÜGGÖNYÖK.

Nagy raktár:

NAP- és ESERNYŐKBEN,
Női ruhák készíttetését
saját szöveimből elvállalom.

Mintagyűjteményemet kívánatra bérmentve küldöm.

MOLL-FÉLE SEIDITZPOR

Tavaszi gyógyítás.
Nyári gyógyítás.
Őszi gyógyítás.
Téli gyógyítás.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jegye, egy sas és MOLL A.
szakszorosított czégre látható.

Gyors gyógyhatás máksós gyomor- és altestbajok,
gyomorgörös, nyák, gyomorégés, szekrekedésnél, májbajok,
vertolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknek.
Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seiditzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a miu-
denkorra és szívvelyes "Isten írkesse meg" -ot mondok ér-
te; ezek a gyomrot jóvá és a fűt könnyűvé teszik.

Előzetes
Steinko P. I. orvos Hohenstaing-ban.

**MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZ ES SÓ**

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A.
védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használati közzvény, csúsz, min-
denemü testfájdalmak és bennlással; borogtatás utáni
minden sérelem és sebnél, dagadtok, gyulladatoknál. Bel-
sőleg vízzel vegyítve hirtelen megszűnik, hanyas, zónka és
hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban és
anyagkereskedéseiben.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.
Kittűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidéke-
men egyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tani magamnál.

Mély tisztelettel
Hornof, alkész Hohenstaing-ban.

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer.,
Szent-Királyi és Kalenda, Gerőüi Fülöp.

A LEGJOBB
brünni szöveteket
gyári áron szállítja a posztó gyári-raktár
SIEGEL-IMHOF
Brünnben.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári
férfi öltönyre
elegendő 6.10 mtr. végében, azaz 4 bécsi rőf, 1
veg ára:

4 frt 80 kr közönséges,
7 frt 75 kr finom,
10 frt 50 kr finomabb,
12 frt 40 kr legfinomabb

valódi gyapjából.

Továbbá kaphatók legnagyobb választékban:
selyemmel szövött kammgarnok, telítősző-
vetek, loden vadászok és turisták számára,
peruvian és tosking szalon öltönyökre, sza-
baly szerinti posztó hivatalnokoknak, mosna-
tó czérszövetek férfiak és gyermekek szá-
mára, valódi piqné-mellény-szövetek stb. stb.
Jo árúért és pontos szállítástért kezeske-
dünk. Mintak ingyen és bérmentve.

Páratlanak ismert égve-
nyes kenes
PARÁDI
savanyú víz.

Hatalmas gyógyszer idült légső-, tüdő-
gyomor-, bél- és hólyaghurutban, ország-
szerte ismert és használt kellemes
üdítő ital.

Főraktár Debreczen és vidékére
CSANAK JÓZSEF
fűszerkereskedésében,
valamint kapható minden fűszerüzletben
és vendéglőben.

Kaszanyitzky Endre
előbb
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZENBEN,
ajánlja üveg-, porcellán-, lámpa- és ház-
tartási cikkek nagyválasztékkal berende-
zett raktárát.

Tavaszi- és nyári időnyre különlegesen:
tűknözött kertigolyókat,
gráci aranyhalakat,
IGENCSINOS
haltartókat és virágtartókat.

Szabadalmazott étel- és palackhűtő
JÉGSZEKRÉNYEKET,
legjobbnek bizonyult egészségi
szódavíz készülékeket
minden nagyságban.

BERNDORFI CHINAEZÜST és ALPACCA
evőeszközöket
20 évi jó állás mellett.

Árjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálók.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

Dr. BORBÉLY IMRE
fogorvos
med. universalis. Lakik Piacz-utca 17II.
Rendel: d. e. 9-12-ig
d. u. 3-5-ig

Előírása után készült fogpora, szá-
j-vize, fogkefeje kapható helyben az ösz-
szes gyógyszerártaiban, Szentkirályi és
Kalenda diszmi, Beke László női-divat
üzletében.

Főraktár Muraközy: gyógyszerárta.

1010
1890. áu.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.
H.-Nánás város árvaszéke közhírre
teszi, hogy a néhai Lenke Katalin,
előbb Molnár Józsefné, utóbb Szent-
györgyi Imréné nánási volt lakos és
örökhatágy hagyatékához tartozó s a
h.-nánási 3580. sz. tjkvben 6111, 8439,
8955, 11,234, 6124, 8429, 8972, 11,242,
15,100, 15,143, 16,636, 19,342, 19,350,
20,298, 20,457, 21,491, 21,617, 20,665 a
hrsz. alatt, s ugyancsak a nánási 4260.
sz. tjkvben 15,514 a hrsz. alatt foglalt,
s ez időszertint tagosított s egy tagban
33 cat. holdat és 858 □ ölet tevő, s a
h.-bőszörményi részvénytársulati taka-
rékpénztár 3247 frt 57 krt tevő jelzá-
logos követelésével terhelt ingatlanra az
azon levő 12 cat. hold tengeri termény,
mint felében munkált, tele részének is
bevonásával, azonban a 21 holdon levő
függő terménynek, mint külön, már el-
adottnak kihagyásával végrendeleti gyám-
és önjogu kérelmek folytán 6700 frt
becs- és kikiáltási árban — mely ösz-
szegen alól az eladás nem eszközölhető
— az önkéntes árverést elrendelte és
hogy fentebb megjelölt ingatlan az
1890. évi június 20-ik napján délelőtt
10 óraker a közgyámi hivatalos helyi-
ségben megtartandó nyilvános árverésen
el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis
670 frtot készpénzben, vagy óvadékké-
pes értékpapirban közzgám, mint kikül-
dött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő
részletben és pedig az első részletet az
árverés napjától számított 15, a 2-ik
részletet 30, a 3-ik részletet 45 nap alatt
6%-os kamattal lefizetni, a bánatpénz az
utolsó részletbe tudatik be. Az árverési
hirdetmény a h.-bőszörményi részv. tak.
pénztár igazgatóságának megküldeni, a
„Debreczen“ és „Debreczeni Ellenőr“
című lapokban egyszeri közhírrététel vé-
gett kiadatni rendeltetik.

Kelt H.-Nánáson, a városi árvaszék-
nek 1890. évi május 24-ik napján tartott
üléséből.

Csohány L.
elnök.

Eladó birtok.
Bihar-megyében, Jankafalva
kis község határán, közel a vas-
uti állomáshoz, 183 holdnyi bir-
tok, — mely áll szántóföldből,
rétből, kaszálóból, hegyi szőlő-
ből, erdőből és belsőségéből, meg-
felelő lak- és gazdasági épületek-
kel, borházzal és pinczével ellát-
va, — szabadkézből, örökáron
eladó.

Értekezhetni iránta Deb-
reczenben Telegdi K. Lajos könyv-
kereskedésében, vagy Ér-Mihály-
falván Lévai Vincze fűszerüzle-
tében.

Kunz József és Társa
Debreczen, kistemplom-bazár.
Ajánljuk a következő lakás-berendezési
cikkekkel:

Jutta- és Manilla fűtőszőnyegek
20 krtól feljebb.

TAPESTRY SZÖNYEGEK
métere 1 frt 40 kr.

Brüssler, velvet futók
dús választékban,
melyekből összeállított szőnyegek minden
nagyságban készíttettek.

SMYRNA SZÖNYEGEK
□ méterenkint 10—12—14 frtjával.

Ágyelé való és pamlag szőnyegek.
Butorkelmék,
AGY- és ASZTALTERITŐK,
szövet- és csipke-függönyök.
Pice-, tricó-, plüss- és flanel
NYÁRI TAKARÓK.
Paplanésmatrácok.
Árvácska batistok
minden színárnyalatban kaphatók kizárólag
Kunz József és Társa cégneél
Debreczen, kistemplom-bazár.

Utilladák és bőröndök,
mindenféle utazási cikkek,
PÉNZ- és SZIVAR-TÁRCZÁK,
zsebkések,
Angol nyergek és kantárok,
Ierü kalapok,
NYAKKENDŐK és SÉTABOTOK,
Gyermek kocsibölcsők és
Kalitkák,
fa, bőr, pelliche, bronz, majolika, chinaezüst
ALKALMI AJÁNDÉK TÁRGYAK
legnagyobb választékban kapható
Szent-Királyi és Kalenda
műipar-árta raktárában
DEBRECZEN, NAGY-VÁRAD,
főter. Sct. László-tér.

DEBRECZENBEN,
a „Margit“ fürdő-intézet telepén ujon-
nan épített, s a mai tudomány színvo-
nán álló
HIDEGVIZ GYÓGYINTÉZET
május hó 20-án megnyilt.

Helyi vasuti közlekedés, — nyilvános
telefon összeköttetés, — árnyas sétá-
nyok, — kittűnő vendéglő. — Vidéki
vendégek ellátásáról gondoskodva van.
Intézeti orvos:
Med. Univ. Dr. TIHANYI SÁMUEL.
Kimerítő programok a fürdő pénztár-
nál és kívánatra a vidékre bérmentve
megküldetik. — Előjegyzések a fürdő-
pénztárnál bármikor elfogadotnak.

1890. X.

Közzétett
Helyben és pütd
Egyes z a
A lap szellemi tartal-
ma közzétételre: Nap
1884. az ar
has. — a szerk
mentre k i d i
Művészetek: A
TUDÓSI K. I. A.
Közvetítő: A
alban KUTASI IM
nyomdájában a ap
sija.

ME

Thaly
kir. város l-s
gyül. képvisel
beszám

holnap azaz
és 1/2 óraker
udvarán ked
városháza na
beszámoló b
választó polg
hivatnak.

Ugyancsa
kor tartja me
segi és 48 as
szervezk

a szokott
társulat áru
gyűlésre a f
tagjai tisztele

Beszám

Holnap
a debreczeni
nak. Délelőtt
mán 1-50 ker.
függetlenségi
gasló tagján
után pedig
v e z ő k ő z g
mehessünk a
mekbe.

A beszám
ros polgárain
— nemcsak
párt, hanem
érdeklődéssel
is — habár
nézetén — t
viselő ur kri
hazaszeretetét
szónoklatában
gyújtja a szí
Thaly K
szágyűlési t
kalmat fölha
tői körében
összeírt D
zonjitéka az
ben beszámol
gett.

Nem ug
selők, kik es
tükbe, midn
dik, — 3 a
kik állandóan
választókkal.

Sajnos,
cselekszik igy
maguknak vá
mert akkor
foglatának el
mánpárti ké
rődtek válas
szágyűlési
kevesebbet t
Előre le
országgyűlés
még sokkal
kerületükkel,
három évről
választások.
nul. E hatás
választók kö
és hogy a k
iz gondol a
szésével, vag
szen az új v
Ime, az